

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Savodó János könyv- és papírkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. — Telefon hívószám 2. —</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL GYVÉD.</p>	<p>FUNKCIÓTÁRS: Dr. ÉLTES GYULA.</p>	<p>Megjelenik minden esordán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legelőszörban számítottak. Kéziratok nem adatkak vissza.</p>
---	--	---	---

Repülőgépek.

(P.) Alig egy hónapja öröm hír kelt szárnyra a germán népek közül. A német tudomány legyőzte a világ nem zeteit, legyőzte a természetet, igjába hajtotta a mindenséget betöltő levegőt. **Zeppelin** gróf feltalálta a kormányozható léghajót!

De nem telt bele kétszer 24 óra és a nemzeti öröm gyászszá változott. A léghajó felrobbant és magával temette a germanok új birodalmát, a levegőt.

A héten a világ urai hirdették, hogy övék a jövő fejlődése, „megvan oldva a repülőgép problémája” és megint 48 óra múlva azt táviratozzák, hogy **Orville Wright** aeroplanjával együtt lezuhant a meghódítás ellen küzdő levegőből. Az ő esése szerencsétlenebb volt német kollégájánál, nyomorékra zúzta magát.

És a repülőgépet mégis felfogják találni.

Az ilyen katasztrófák előtti mely részvételt áll meg az ember. De ez a részvét nem fojt el némely gondolatot, sőt felidéz lelkében a szemelelőzőnek hasonló katasztrófát.

A műszaki tudomány látszólagos tehetetlensége, a magyar közélet valóóság tehetetlenségét juttatja eszünkbe. É közéleti, gazdasági és főleg politikai tehetetlenség jellemzi közéletünk utolsó 10 évét. Csak a csata után vesztettünk el, tépelt zászlónkat ma holnap csak arra használjuk, hogy sebeinket, vagy jobban mondva fekélyeinket, eltakarjuk vele.

A sok kudarc után megfogyott a küzdők száma s a csüggedők keseregve tapasztalják, hogy a magyar saját házában sem ur többé.

Egészségtelen politikai és társadalmi

alukulatok jöttek létre s ma holnap közéleti tevékenységünk kimerül annak jóslásában, hogy ki és mikor faragja a magyar genius koporsóját?

A léghajó felszállt, haláltusát vívott és... és — fáj kimondani — erőtlenséggel hanyatlott vissza. Ki tudja, hogy Anteusként új erőt merítsen, hogy felszálljon es fennmaradjon, vagy egy hatalmas roppanással maga alá temesse utasait, akik biztak benne?

Ugy toldozzuk-foldozzuk megtépett hírnevünket, fényesítjük megrozsdásodott dicsőségünket, bohócokkent vattával töltjük izmaink helyét és csörgetjük biinésceinket, vélven, hogy pénzcsengésnek hiszik és csoportosítjuk a semmittevést, hogy lázas tevékenységnek lássék es napról-napra szomoruan tapasztaljuk, hogy még a kicsiny emberek kicsinyes telfogásán se sikerült győzelmet nyerni.

A levegő megkapja a maga Tatrangi Dávidját, ki leigazza, de mikor és milyen formában jön el az ünnepe, mikor milliók és milliók ajkán hálaldó ima zeng, hogy a magyar geniusz diadalmaskodik ellen ségein?

Lesz e valamikor?
Higyjük és dolgozzunk!

Szűkebb hazánk, vármegyénk kicsiben épeu olyan, mint a magyar közélet. Nap-nap után kudarc, pofon, vagy kirúgás az, amiben részünk van; futballonjaink — mert még leghajót se tudunk építeni — egymásután szakadnak szét; már ott állunk, hogy valamit csinálni se tudunk, mert akarni sem merünk. Ugy teszünk, mint az az anya, aki látja fia rosszaságát és szidni akarja, de eszébe jut időközben, hogy hátha nem fogadja meg fia szavát, okosan tehát

ugy tesz, hogy nem vesz semmit észre. Így ha fia rossz is marad, de megmarad a tekintély.

Közéleti kis és nagy nagyságaink is tekintélyüket védve nem akarnak semmit, mert felnek a kudarcot.

Bezzeg **Zeppelinék!**

Oh példák is vannak. Akartunk pénzügyigazgatóságot, akartunk vasuti államost, akartunk lengyarárt, akartunk közéleti tisztaságot. És megcsináltuk mind ezeket a holdban.

Pénzügyigazgatóságunk már 2 éve van papíron, vasuti állomás bővítés van egy éve — ígeretben; lengyárunk 2 éve szintén papíron és közéleti tisztaságunk? oh az is meg van.

Minek is? A szomszédnak is haszna lesz belőle, ha en kapok valamit. Talán ő is annal az asztalnál fog ülni, ahol én eszem és meglátja, hogy eszem és kéri talál es én adok? — nem, nem, inkább nem eszem?

Piacot is építenek, de valahol a nagy erdő alatt, mert itt valakihez közel talal lenni? Nem, inkább piac se legyen! Maradjon meg addig így, ha ha meghal a szomszéd?

Irigység, feltekenység, kapzsóság, övezés, gyavaság, kishitűség bontja meg közéletünk rugóit, fertőzi meg tisztaságát. Ezert nem tud az a baltón felszállani! Sok a holt súly, mely nem dolgozik! mely vitetni akarja magát és a kapitány elég gyáva, nem meri kidobni!

És ha sikerülne felszállani? Csak olyan magasra, hova vezetőink képessége engedi, bizony ott sem látunk semmit. Megromlott a szemünk. Elszakott a világszaggatol.

Valami új anyaggal kedene kísérletezni. Valami tisztább, erősebb dolog-

gal. Javítsunk a régin, ha lehet, de legjobb lesz kicserélni. És újra állítani össze ésszel és bátorsággal, s hátha akkor engedelmeskedik a gép nekünk és legyőzi a levegőt. Nézzük meg onnan a magasról, milyen perspektíva nyílik?

Bizonyára szebb, nagyobb és tisztább. A magasból nem látja az ember a kicsinyes dolgokat és még hozzá milyen önérzet és megnyugvás, hogy mindczt mi találtuk fel! Magunkért és mindnyájunkért!

Csak merni kell! Merni és akarni tűzön-vízen, lehet az ember úgy jár, mint **Zeppelin**, vagy **Wright**, nem éri meg sikerének állandóságát, de azért küzd.

És a léghajót mégis fogják kormányozni.. lehet, hogy akkor már nem él sem **Wright**, sem **Zeppelin**.

Döngetés és esatazaj.

Régi velünk született szokásunk, hogy mikor örökös negligálásban van reszünk, mely lelhargiába süllyedünk a méltányos és igaz érdekeinkért vívott küzdelmünk sikertelenségének okát egymásban keressük. Ha pedig az igazi okot véletlenül megtaláljuk és azt javukra fordítani igyekezünk, a kimondott szó régi, soha nem létezett sebetek fakaszt fel egy és ugyanazon testen. Test, mely önmagát emészt.

Vagy kételkedhetünk-e egy pillanattig is, hogy amit évtizedek óta érzünk, ami jogos és igazságos kívánságunk, ami nem egy kis körnek, hanem az összeségnek érdeke, amelynek megvalósításáért szót emelt az is, ki most borsót hány a falra, hogy azért ismételt szót emelni, nem vitézi torna, nem ádáz tusa s nem is helyi érdekek

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Gondolat-e rám?

Te drága, édes, halványarcsú lányka
Ugy néha-néha gondolsz-e rám még?
Vagy elfelejtett gyermek álmainkat
Emlékdobban te mért is örzenéd?
Boldog vagy? Én még százszorta boldogabb,
Ha bánat ér, csak terád gondolok.
Miert, óh márt is hozott össze sorunk.
Ha nem lehetünk együtt boldogok.

Hát te, mint régen, tudsz-e úgy karcagni?
A te boldogságod szelid, napfényes
Homlokod nyrtus, fátyol üvezi:
Az enyém meg zorlon, kísérteties.
Vádolnak az éj összes árnyai.
És e szonvedés, e kínos gyötrelm
Tudod édes, hogy nekem mindenem?
Azóta élek, mióta fölébredt
Szívemben e végzetes szerelem.

Szemedben látám-e még üdvömet?
Te eláratott édes boldogságom.
Ugy-e tudod, hogy valaki szeret?
Ajakodon mégis miert e bánat?
Az én panaszsom nem vádol tégei.
Ami elmúlt már, vagy nem is volt soha.
Azt visszaszírni többé nem lehet.

Útnak kettő vált, hisz te választottál,
Lágy hát boldog és szép lesz a világ.
Nem kísért többé zokogó szerelmem,
Nyíljék utadon tömérdek virág.
Az út, melyen egyedül maradtam,
Forró lett volna, csupa szonvedély.
De lásd, mily hamar vált szelid ábrándd.
Nyár nélkül pedig hívós lesz a tél.

Menj hát nyugodtan ábrándos utadon.
Az idő majd leszámol mindennel;
Csak annak nevéét írjuk egyszer vissza,
Kinek szívét könnyelműn dobtak el.
Ne vádoljnak hát magunkat, vagy egymást;
Könnyelműen ne ejtünk oly sebet,
Amelyet sem ezen, sem a másvilágon
Gyógyítani már többé nem lehet.

Molnár Gyula.

Mese nyárza.

I.
Két fűszál szerelmesen simul össze, amint a tő szellege átrepült a reten és olyan jól elrejtette a szerelmi találkozára bujt két kis katicabogarat...

Ott röpködött egy vékony dongája, arany-szárnyu, fúrge szitakötő is es amikor odadugta kíváncsi orrát a bogárkák rejtekhelyere, ijedten szaladtak szét a kitesett szerelmesek...
A seelyes fűvön, a rét pazarpompájú zöld szőnyegén feküdt elnyulva egy fia s kalapját messze hajtotta és szoké haja összesimult a bársonyos füvel.

Az eget nézte. Szeme előtt titokzatos suhanással suhogtak a kontós alakú felhők...
néha elfogták a nap szikrázó arany sugarat, majd eleresztették a vergődő jószágot. Nézte a fia, nézte, majd a szeme pillantása a kis veres hátú, fekete pettyes bogárkákra esett és akaratlanul menekült ki a melléből a lelke vágyódása.

— Lám... lám... mindennek van párja!
Párja!... Milyen szép ezó, milyen édes fogalom, amelyben a szív egész magánossága benne van. Mert neki nincs, de lehet... lesz!
Erzi a forró nyarat, amely tüzesre csokolja az ereit, a vere sóvárogva jár szerte a szívből es amig a szeme a katicabogarakat követi, apró levelet szed elő.

Édes a szaga; gyönyör az írása, varázserejű a küldője... pedig nem is tudja, ki küldte.
Ugy kerültek össze, hogy egyik nem is tudta, kicsoda a másik es ebben a titokzatoságban ingerlő búbj lakott, amelyben szabadon roppíthatott mindkettőjük képzelgetenék a szárnya.
Pajkos közvetlenséggel es mosolygó huncutsággal kérdezi apró szarkalab betűkkel a lány:

— Nos, kis poetám, találja ki, milyen vagyok?

És már megjelenik előtte egy dacos, villogó szemű, barna arcú kis leány, aki orrasi szalmakalapja alól olyan edesen nezt rá es amig felé nyújtja karját, hirtelen szökessel lebben tova, könnyű, ródl-en omló hó nyári ruhájában...

Majd teniszverővel a kezében üti felé a labdát...

— Fogja el! — így szól a szeme ragyogása — es ha tudja, tartsa is meg!

Odandó tekintet, legyen hajlo rugányos ilomok es amikor az amodó fia a labda után kap, sováran, mohón, a leány áde vidámsággal neveti, hogy nem tudta elfogni!

Meleg van. A napsugar torro szerelemmel öleli a földet es csokjuktól remegve izzik a levegő. A kolto tagranylt szemmel nezi a csodás végtelent es szinte felalomban hallja, mint muzsikál egy tücsök az o katicabogaráinak telkes nászudulót.

II.

A fürdőtelepen mindenki alszik, vagy legalább is úgy látszik, mintha mindenki aludnék, mert a zöld ablakellenzők mind le vannak eresztve.

De ha valaki végig menne az apró villak soran es be-benezne a zsalugateréken, ó, pazar látványban lenne resze.

Egy-egy fiatal asszony, leány a lehető kényelmes tonletben hűsöl, olvas, unatkozik, pihen, vagy elmelaz valamin csinalja a tervekét delutaura, a férfiak ugratasára...

Az egyik ablaknál tenyernyi bezagot hagy a titokörző ablakvédő. És odabenn mutatós pongyolában heveresz egy kis leány, aki a nyakán erősen behajítja a ruháját, hogy az ember meglepve látja, hogy barna nyaka után minő csodás fehereseg következik...

Köcsös fejet puha karjaira fekteti, amelyek kívánatos vankusok szolgálnak, mert a puha ruha is egészen felzaladt róluk.

Kinez a hűvös félhomályból a szikrázva ragyogó melegségbe. Az uton megcsillan egy-egy ragyogó fovenyszem, mint a gyeant es a kis hólyg olyan vagyva hallja az erdő sutogását, a titokzatos beezedet miriad levelek, amelyek összehajolva mondják el egymásnak titkaikat.

A leány mellett sóhaj emeli.

Ragyogó szeme melegen elborul es lelkeben feltamadnak a vágyak.

Csaknem felalomban sugja a szavakat.

— Lám, mára magányos vagy Jucó!...

pedig mulatsz, nevezsz, játszol, de csak játszol a fiatal emberekkel es ez mind nem érinti a felkedet... a szived még zavartalan es várod, ó, be nagyon várod, hogy megteljen igazi érzésekkel

Az u on nem jár senki. Kitarja ablakát es szeme pillantása attekint az égre.

Tenyernyi felhő száll felé es Jucó hátradől a széken. Kis lábait egymásra teszi es úgy mereng el csapongó leányi lelke.

Nem olyan, mint a többi, mert az udvarlói — pedig számosan vannak — untatják, turesen hagyják a szívét, nem érintik a kedélyét... Pedig, hogy vár valakit, aki nem lenne olyan, mint a többi, aki megértene, hogy az o kacagó vidámsága mögött meleg szív vagyik érzésekre es a bohó tréfát me-nnyire elcserele né egy komoly szóért, amelyben érezhető lenne a szív, az őszinteség...

Es a vágyak szárnyain száll, száll... a mig nem t alalkozik egy szoké fiuval, aki bizonyára róla gondolkodik, ragyogó álmaiban es el tudja képzelni, minő búbajos lehet a valóóság, ha az álmok ilyen ragyogók, aranyosak.

Hogy is írja:
— Nem ismerem, soha nem is láttam... talán nem is fogom... de azt hiszem, hogy az álmaim magában élek, Jucóka es maga el az álmaimban, édes...

Ó se ismeri a fiut, ó se látta soha, de azt hiszi, hogy igaza van... mert az o álmaiban is a fiu kepe látszik, azé a csupa szív emberé, akinek irasaira mindig megrendül a lelkében egy hur...

Jucóka felrezen. Az utca ólénkülmi kezd. Becsapja az ablakot, elbucszuk álmitól, el a puha, kényelmes pongyolától es öltözni kezd.

III.

— Nézze, kedves barátom, — írta egyszer a leány — mi már olyan jól ismerjük egymást szöbnn es írásban, miert nem ismerhetnénk mi személyesen is egymást!... Jöjjön!... várom!...

A fiúnak megdöbben a szive. Mindig boldos, ábrándos jószág volt ez, de most csaknem szétvetette a mellett, amikor választ írt:
— Szívesen meeneék, kis ismeretlenem, de

szolgálat! A vitési torna párharc egyenlő fegyverekkel. Ez azonban nem volt hirdelve s már a középkorban divatját multá. Akkor is csak decorum, pompa és fény volt — helyi érdekek szolgálatánélkül. Csupán a lovagi erények fejlesztésére szolgált. Mi pedig lovagi erényekért nem küzdöttünk és nem küzdünk.

A féltékenység az embernek vele született tulajdonsága, de féltékenykedni akkor, midőn semmi ok sincsen rá, ez igazán oktalanosság volna. Mi rémeket nem látunk, nem féltünk semmit — még Gyeryőszentmiklóstól sem. Pedig Gyeryőszentmiklós két sajtóorgánuma est fogja ránk. Azt talán joggal elvárhatjuk, hogy vármegyénk jogos érdekeit annak minden számottevő tényezője támogassa? Ehelyett helyi érdekek istápolását látják abban, ami évek, sőt évtizedek óta a vármegyének etetőrendő közérdeke volt. Amiért az arra legilletékesebb faktorok régóta akciót indítottak, az most csak harci zaj, csatalkáltás lett!

Vagy talán nem szabad Csikszereának a főgimnázium áthelyezését, vasuti gócpontot s mint a vármegye székhelyének pénzügyigazgatóságát kérelmezni? Ha féltékeny jelenlegi központjára, ezen csak nem lehet csodálkozni, hisz' mindenki védelmezi saját házáat.

De itt nem is arról van szó. Nagy szegénység volna ide súlyosítani ezeknek az etető kérdéseknek megoldását. Ugy tudjuk, hogy Csikszere maga, mint rendezett tanácsú város és vármegyei székhely eddig csupán a vasuti gócpont áthelyezését kérte, mi magában véve nem sérti Gyeryőszentmiklós érdekeit, mert amilyen jogos a csikszereidai ezen kívánsága, ép oly igazságos a gyeryőszentmiklósiai hasonló akciója. Mindkettőt egyszerre, minden akadály nélkül, kevés költséggel meg lehet valósítani s ez be is fog következni.

Itt főleg az az érthetetlen, hogy a Csikszere érdekeiben megindított akciót egyéni érdekek manőverének tüntetik fel. Erről pedig talán Csikszere tud a legkevesebbet. Mert a szóban forgó intézmények léteitását nem Csikszere, hanem a vármegyei törvényhatósági bizottság, a vármegye közigazgatási bizottsága és vezető faktoraik kérelmezték és sürgették napról-napra. Ezek egyikéről sem lehet azt mondani, hogy „a mi-

nister döngötésével helyi érdekek szolgálatába szegődött”. Mert bizony a „bizottságban ülő urak” ép úgy szívűkőn viselik Gyeryőszentmiklós érdekeit, mint Csikszereidét! Erről esetről-esetre meggyőződést szerezhet, de az ambíció túltengése soh'se hozza meg a kellő eredményt.

Furcsán hangzik az is, hogy „az érdekek egyenlő istápolását hirdetni szép, akként cselekedni oktalanosság”. Akar csak Machiavelli „a cél szentesíti az eszközt” elvét hallanók. Épen ez a baj, hogy magunk között ezt tartjuk s e miatt meddő minden kísérletünk, amit egy egészséges eszme megvalósításáért vagy bármily előny elnyeréséért megteszünk. Annyit még valahogy elérünk, hogy időnként egy-egy mindenhatóság percekre szabott látogatását nagy hű hová fogadhatjuk és szép szavakkal, igérettekkel gazdagabbak leszünk, de ezt is sokkal inkább vehetjük magánlátogatásnak, mint előre bejelentett, komoly jóakaratként. Így voltunk a tavaly s így jártunk legutóbb.

Hogy Ripp, az édes szavu Ripp van Winkle mit álmodik, azt mi nem tudjuk s nem is akarjuk álmát zavarni. Azonban ha olyan valami jut eszébe, ami a helyi érdekeken felülemelkedik, beünnök öszinte támogatóra talál, de viszontszolgálatát mi is elvárjuk, mert csak nem helyi érdek az, ha azt kérjük, hogy a gyeryóiak két órával előbb végezhessek el dolgaikat Csikszereidába és az sem, ha egy régi országos törvény végrehajtását szorgalmazzuk.

A vármegyei törvényhatósági és közigazgatási bizottságai nem helyi érdekeket szolgálnak, ezt a szerepet átengedik a vidéki sajtóorgánunok vezéreknek. Dr. Élthes Gyula.

Olesó takarmányozás.

Tíz évben egyszer ismétlődő súlyos csapás érte vármegyénk gazdaközösségét a takarmányhiány folytán s ezt súlyosabban különösen Alsókon és Kászón vidéken az országos takarmányhiányon felül az a súlyos jégverés, mely több mint het alcsiki közseg összes tavaszi szalmas gabonájából kiverte a szemet. Hasonló csapás 1894. óta nem történt. A gazdak vármegyészerte, de különösen a jégverte községekben azon nagy veszteségeknél néznek elebe, hogy marhukat aligha tudják, a régi takarmányozási rendszer szerint pedig epeüszéssel nem tudják kitélelni. Azokat aron alul elvesztegetni igyekeznek. Mar pedig az a gazda, ki istállóját kiüríti, úgy nezz ki, mint az üres kamaraju gazdászony.

Türekedjünk arra tehát, hogy a marhák, különösen a jó tenyészanyag, mely évek hosszu óra alatt sem pótolható, tul ne adjunk, mert ha azt elvesztegetjük, ezzel nemcsak magunknak csinálunk kárt, de jelentékeny veszteséget okozunk magának a kövagyonnak is.

Allataink téli takarmányozása az adott viszonyok között is egy kis utánjárással és kevés tudással keresztülvihető olyképen, ha a meglévő csekélyebb értékű takarmányeműket, mint a milyen a szalma, — melylyel elég bőven rendelkezünk — a marhákunk előkészítjük és azokat az állatoknak könnyebben megemészthetővé tesszük. Ennek egyszerű módja a szecskázás és füllesztés.

Tudja ugyanis minden gazda azt, hogy a szalmaműök kemények és hosszualak lévén, azt a marha megrágni s illetve száájában kellően megpuhítani csak kis mennyiségben képes. Mar pedig épen csekélyebb táperébenél fogva ezen takarmányeműekből jóval többre kell az állatoknak magukhoz venni, mint a több táperűvel bíró takarmányokból.

A szecskázás semmi egyéb, mint a hosszualak takarmányok felaprózása, melyre ma már a legegyszerűbbtől a legkomplikáltabbig számos gép áll rendelkezésre. Jó minőségű és két emberi erő igénybevétele mellett naponta két törvényterű szalmát megvágni képes szecskavágó, mely egy gazdát csekély gondozás mellett egy egész életen keresztül kiszolgál, ötven-hatvan koronáért beszerezhető bármelyik gazdasági gépgyáronál. Hogy ne legyenek esetleg a gazdák annak kitéve, hogy nem ismerve az illető gépet, azt tul drágan fizessék meg, tudomásunk szerint a székelyföldi kirendeltség csikvármegyei gazdasági megbízottja azok beszerzése iránt a hozzáfutóló gazdáknak készséggel ad utnigaztást, sőt állami hozzájárulással az általa alakított gazdakörök mindenikét már jórésben el is látta.

Különböen egy szecskavágó a legegyszerűbb gazdaságban is magát teljesen kifizeti. Ha azonban egy kisgazda megvenni nem képes, szerezzen be három vagy negy közös használatra.

Szecskázson a gazda akkor, amikor arra ér, miután a szecska a csűrben ép annyit ideig megáll, mint akarmelyik más takarmány (pld szalma). Allatai számához képest csinálni kell két-három ládat a legközsőségesebb deszkából; a ládak legyenek akkorak, hogy azokba külön-külön egy napra szükséges takarmány-mennyiség elerjen. A ládak elhelyezhető akár az istállóban, akár az előjáróban, akár a csűrben.

A takarmány felszecskázása, vagyis felaprózása által elérjük már azt, hogy az állat kevesebbet kell rágon s így ugyanannyi munkával több takarmányt vehet fel. Oda kell még törekednünk, hogy a szecskát puhara, nedvesse és így könnyebben emészthetővé tegyük. Ezt a füllesztés által érjük el. E végül tegyük a ladaba szalmaszecskát; ezt sos vízzel (a marhasó kilója 10 filter) preckeljük meg s ha értékesebb tejelő marhának akarjuk adni, hintsünk rá korpát, vagy rostaljból csinált darat s ha van, apróra vagott répat vagy pityókát, melynek felaprózására szintén egy

pár koronával beszerezhető gép van. Ezen rétegre megint szecskát kell tenünk megpreckelve s így megtöltve a ládat, taposunk meg különösen a szecskát a tegyük rá valami súlyt, hogy nyomja meg jól. Ilyen állapotban kell hagynunk aszerint, hogy milyen meleg helyen tartjuk, 24—48 óráig. Ezalatt a keverék kellemes savanykás szagot, sos izzt kap, megpuhul s a marhának igen jó takarmányt szolgáltat. Önként értesődik, hogy elegyithetünk a szalmaszecskák közé bármily szalmas takarmányt — szintén felszecskázva.

Kevesebb igényű marhánkunk készíthetjük ezt tisztán különféle szalmából is, egyszerűen sos vízzel megpreckelve. Azért kell több ládat csinálni, mert használat után a ládának legalább huszonegy órát szellőznie kell, nehogy benne a takarmány megdohosodjék.

Akinek jó padlásos csüre van, az ezen füllesztést egyszerűen a csűr egyik szegletében láda nélkül is megcsinálhatja. A lovaknál, miután a ló a keményebb takarmányt inkább szereti és az neki egészségesebb is, a szecskát közvetlenül az etetés előtt kell — akkor is csak gyeugen — vízzel megpreckelni s azután az abrakot belevegyíteni és úgy etetni meg. Fuvárosok a szecskát magukkal vihetik, úgy a mint azt a szások is teszik s azt abrakos tartányában az előbbi módon elkészítve bárhol etethetik.

Miután egyik takarmányozásról a másikra — úgy, hogy az állat kúrát ne valja — csak fokozatosan lehet átmenni, természetesen, hogy az addig tisztán szalmas takarmánnyal tartott állatot átmenet nélkül nem lehet azonnal a füllesztett szecskára fogni. Az átmenet úgy érhető el, ha kezdetben a szecska után mindig adunk egy marék szótát s csak azután itatunk. Pár nap alatt a széna adogatás fokozatosan elhagyható.

A korpa s ezóval az erőtakarmányok beszerzését eszközöljék a kisgazdák közös beszerzés útján; erre valók a gazdakörök és szövetkezetek. A közös beszerzéssel vasuti kocsiakományonként lehet szállítani, nagy cégtől rendelni, hol jelenleg a korpa mászaja 8—10 koronáért megkapható s így nemcsak a tömeg megrendelés folytán kerül az áru olcsóbbba, de a vagon szerinti szállítás folytán is jelentékeny megtakarítás érhető el.

Mind Ezeket guzdáinkunk komolyan fontolóra kellene venni, mert a milyen egyszerű az eljárás módja, ép oly eredményes is. Állatnyesztésük fejlesztése, az értékes tenyészanyag megtartása érdekében pedig elodázhatalan közzültséglet képez.

Tanítók gyűlése.

A csiki általános róm. kath. tanítóegyesület 37-ik évi közgyűléset e hó 22-én a vármegye házában tartotta meg, melyet megelőzőleg a helybeli plebánia-templomban Veni sancte!val egybekötött szent misét hallgattak. Jelen volt dr. Balló István kir. tanfelügyelő, Fejer Sándor alispán és többen mint vendégek; továbbá a tanító-egyesület tagjai közül mintegy hatvanfolyó. Az ülés érdekesebb részeit a következőkben emeljük ki.

Zsögön Zoltán elnök igen tartalmas beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, melyben a

olyan jó így... messze, távol... már maga is elképzeltel... én előttem is egyre itt mosolyog a maga barna szeme... azt hiszem jobb lesz, ha nem ismerjük személyesen közvetlenül egymást... hisz ez ugyse lehetne olyan szép, mint az álmaink világa... Így irt a fiu és — elutazott a leányhoz.

IV.

A kis nyaralóhely aludt. Senki sem sütkérezett a nap arany-éneiben. Pedig ez az egész, a világszag, az élet.

A fiu dobogó szívvel állott meg egy cukorból készült kicsi yilla előtt.

— Hát itt lakik ő!... És olyan jól esett neki, hogy a parányi házikó úgy beleillett az álmaiba...

Néhányzor fel és alá setált előtte, vizsgálta, kutatta a mesevárat és jó szeme, hogy telfeledte a zöld szalagatereit a rést, a resben a mese pongyolában heverező leányt, aki ruházatlan karjaira fektette köcsöcs fejét s melegen ragyogó szemmel nézett az ábrándokkal nepes semmibe és amikor ő is észrevette a sötétlő fiatal embert — az idegent, — kacéran kezdte csinosítani magát.

Egy kis flirt, amit egy nyaraló kis leány soha sem mulaszt el.

— Milyen merészen indul!... A fiatal ember megáll az ablak alatt és beköszön.

— Jó napot, szép kiaszazony!

A leány meglepődött a közönséges és ráfelett.

— Jó napot!

— Nagyon kérem, én itt idegen vagyok, az egész környékűred alszik... ne tessék haragudni, hogy azóli merészelem...

A leány mosolygott és jelelt, hogy nem haragud, egy fürgő rántással felhústa az ablaka ellenzójét.

A fiatal ember elismerő hódolattal nézett végig a leányon. A szeme möhön leste a pongyolaja titkát, mert a mi nyilvános volt, az is nagyon szép volt.

— Szerecsés ember vagyok, hogy én mindjárt Árnékűfűred tündérvet találokztam! — mondta neki — amire a leány könnyen elpirult, majd ijedten kapott a ruhájához.

— Istenem!... hogy elbűbészkodom... de ne csodálkozzék, hogy olyan lusta és hanyag vagyok... Nem vagyok fiatal emberkezzé szokva...

— Hát itt nincsenek?... A leány felbiggyasztotta csöresznye-ajkát.

— Vanak, vannak... de azok... Elhallgatta a velemenyét, amely ugy sem lett volna bizelgő rajuk és nezte az ő ismeretlen lovagját.

Nem volt szép ember, de a szemében különös őszinteség és — o mar első pillanatra így találta! — iranta való csodás ragaszkodás lakott. Rökonszenves volt határozottan, azért nem is bánta, hogy ott áll az ablaka alatt, sőt azt is szerette volna meg, ha látják a leányok, legalább furna az oldalukat a kíváncsiság, hogy kicsoda.

És amikor ez az eszébe jutott, nevetni kezdett.

Meg is mondta a fiatalembernek, mit nevet és honna tette:

— Az a legerdekesebb a dologban, hogy én meg se tudtam mondani, ki volt, mert hisz — én se tudom!...

— Az ifju mosolygott.

— Hát ilyen kíváncsi kis lány a Jucóka?!

A leány csodálkozva nézett rá, honnan tudja a nevet, majd egyszerre viagos lett előtte minden.

— Pál! — kiáltott örömmel és fele nyujtotta mind a két kezét.

— Hát maga az Pál? ... csakugyan maga? ... kérdezte örömmel a leány, amikor a fiatal egy óra mulva kezét szorított a setabelyen.

— Én vagyok, kis Jucó, én!...

— Miről ismertem?

— Tudtam, hol lakik...

— Az igaz... én csak, hogy ezt nem gondoltam...

— És maga?

— Nem tudom. Valami őrzés... őszön... — Ne mondja, Jucóka!...

Nemlani mentek, a sok lány mind irigykedve nézte a Jucó ismeretlen gavallérját. Hát még amikor bemutatata nekik, hogy Békés Pál, a költő.

Ismerték a verseit, ezeket az edesen csendes, melazó dalokat, amelyben megnagyon sovarog valaki utána és a leányok biztosak voltak benne, hogy ez a valaki a Jucó.

Meses két napot töltöttek együtt. A leány szinte körülfeltele Pált gyöngedségben, nagyon igyekezett a kedvesen járni, míg a fiu halas volt minden mosolyáért, minden szaváért.

Benne ettek az álmaink aranyos felhőjében és almodtak boldogan, gondtalanul, határon.

Egy delután az erdei setányon azt kérdezte lovagjától Jucó:

— Mondja meg Pál, de igazán... hiszen nekem megmondhatta... hogy képzelt es mit talált?...

A kérdés feltrefás volt, de a szemében nem ragyogott a pajkososság ordóge, a hangja is remegett a varakozástól és Pál zavartalan fogta meg a kezét.

— Erre nem tudok felelni most, Jucóka!... itt vagyok mellette... a hatasa alatt... nem tudok mit mondani!...

A leánykán érezhető volt az elkedvetlene-de, amire a fiu tréfára fordította a dolgot.

— Hát én velem hogy van megelegetve, kis Jucó?!

A leányka duresan felvonta a vállát.

— Mar megirtam magamnak, hogy jézoket ne használjon!...

— Hát akkor hogyan mondjam magamnak, hogy mino edes aranyos gyerek maga?...

— Ne is mondja... az igazat akarom tudni!...

Ezer illat köválygott a levegőben, ezer pajkos ordóge a leány szemében... az erdő madarai himuszt muzsikáltak a nyárnak, a szertelemnek es a lombok is szerelmesen simultak egymás mellé.

A Békés Pál agyára a mámor selyemszarnyu köde llt, az erzeimet varázsait fogta meg, a szemem pedig csillogó hálgyogt szót az ingerkedő szeretlem.

— Az igazat akarja tudni, édes... Nos hallja: az amom meg sem közelített a vasaságot... Jucó, kicsi Jucóka!...

Hirtelen megjött a leány kedve és talán még fokozódott, amikor a fiu a karjába zárta

és nem rég dacosan duzzugó picit ajkait izzó csókkal békítette meg.

Valami bohó vadgalamb látta ezt egy faról es úgy megtetszett neki, hogy nem gyozte parjával utanozni!...

VI.

... Álmod, bolondos álmod!... Néhány napig meg tartott a kuprizat, de Békés Pál egy ragyogó nyári napon lazni kezdett.

A Jucó nem neki, nem hozzá való... A leveleiben egészen más leányt ismert. Az a tuzhelyi áldatos tücske lenne, aki ott keresse a reike világot a parjánal, míg ez szereti az üres szép szót... nagyon a hódolatoskat... tototte a ruhát... es bizonyos, hogy nem teszente a haza táján az o egyező, u igénytelensége, aki a parjánal látja mindenét...

Feltette magát, feltette a leányt is, azért feült es becsületes, butor igazsággal azért csak levelet irt.

— Jucó, kis Jucó, olyan hideg van itt beüül, hogy elfuttem magától... úgy vagyok utána es megis küzdök ellene... mert maga Jucóka egészen más, mint a mino felkém-ben el, a mino álmanában volt es én tartok tőle, hogy nem leszek melto hozzá...

Kar, hogy odamentem, kar, hogy megismertem... mert vasosítom, hogy nem tudom elfelejteni sem magat, sem amammat...

Ugyanakkor jou mar a Jucóka izente is az apró szarkasok botlikait, amelyben o is megrja, hogy csarodott a lovagjában.

— Olyan mint a verset: nagy, puha, sima... nekem erőlyes vezető kezi, aki dacosul bírjon... Fertussag, ero... aki vezessen es aktnek en boldog felelelmel engedelmeskedjen...

... Igaza volt... nem kellett volna jönnie, mert akkor meg most is szivódnék az a bubajos álom, amely most elcsaltt eszemeinkről, Békés Pál megkomnyosbottva tette be a kis levelet.

— Így van ez jól! — mondotta és biztosan nem tehetett róla, hogy meglepődésében egy könnyű szaladt ki az ő jószágos értékeny szeméből.

Honti Henrik.

tanítók nemzeterősítő, szociális tevékenységére vetendő néhány szempontot, az eredményes működésre igen tulajdonított javaslatokat tett. Végül megemlékezett Rancz János főesperes és Ferencz János tanító elhunytáról.

Ezek után Buzás János felolvasta a múlt gyűlés jegyzőkönyvét s utána a püspök úr ó nagy méltóságának azon gyűlésre vonatkozó leírát. Következett szintén Buzás János jegyzői jelentése, melyből megtudtuk, hogy a tanító-egyesületnek van 116 tagja; szociális tevékenységük és működésük eredményes volt. A legutóbbi közgyűlés óta az egyesület tagjai letesítettek négy gazdakört, négy fogyasztási szövetkezetet és ugyanannyi hitelszövetkezetet. Csontoszegen Todor István gazdakört, Kozmáson Balló Károly és Kemény Gyula fogyasztási és hitel-szövetkezetet, Rakoson Fekete Imre és Fodor Miklós gazdakört és hitelszövetkezetet, Kászonaltizen Mészáros József hitelszövetkezetet, Várdófalván Péter Sándor gazdakört, Xantus Elek fogyasztási szövetkezetet, Tuzsádon Tamás Imre gazdakört, Gyimesközépléken, Fejér Dénes fogyasztási szövetkezetet; Csikszentdomokoson Lukács Vilmos hitelszövetkezetet létesítettek. Ifjúsági egyesület is van Szépvízen, Mennságon és Szentgyörgyön. Ezen ifjúsági egyesületeket mint a községek jövő emelkedésének alapját a kartáranak különös figyelmébe ajánljuk. A jegyzői jelentés közzétételével találkozott és azert az ülésen is közönetét fejezte ki

Ezután szavalt a Bocskor Ilonka Várnai Antalnak „Ezüst fátói” című költeményét valódi, belső érzéssel.

Majd Péter Sándor terjesztette elő pénztári jelentését, melynek kapcsán javasolta, hogy az egy korona tagsági díjak két koronára emeltessenek fel. Erre azonban a közgyűlés bele nem ment.

Hosszabb vitára nyújtott alkalmat a napidíjak ügyében eljáró bizottság jelentése, melyet szintén Péter Sándor terjesztett elő. Ennek az volt a végső megállapodás, hogy a konkrét sárlimes eseteket jelentések és előadások, aki a közvetítő lépéseket szívesen megteszi.

Ezután választottak egy választmányi tagot György László csoportjából tanító személyében.

A kimaradások igazolása után nagy figyelmet keltett Péter Sándornak a községmunkát bemutató készüléke, melyet és az azzal való praktikus eljárást használatba vétetni ajánlotta.

Az elnök végül közönetét fejezte ki Fejér Sándor alapítvánnyal a közgyűlést terem átengedéséről, továbbá Szigethy Gyula plebános és dr. Balló István kir. tanfelügyelőnek buzgó működésükért, a gyűlést bezárta.

A gyűlés után mintegy 50-60 tag a Vidámságon ebédre gyűlékezett, ahol a podagógin vidámabb oldalát elmesélt pohárköszöntőkben jó kedvvel folytatták az esti órákig.

Pohárköszöntőket mondtak Zsögön Zoltán az egyesület elnöke az egyházi és világi előjárók, Bálint Lajos főesperes-plebános és dr. Balló István kir. tanfelügyelő; Buzás János a jelenlévő polgármester és Bálint Lajos az előzőkre.

Ha megemlítjük, hogy a közgyűlés üdvözlő táviratot küldött a püspöknek, valamint hogy a görög katolikus papok és tanítók meghívását jövőre nézve mellőzni betározta, a gyűlés lefolyásának ezzel teljesen hű képet adtuk.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Esküvő.** Száva Antal járásbíró folyó hó 15-én vette oltárhoz Fejér János földbírtokos kedves és szép leányát Ilonkát Szépvízen.

— **Beiktatás.** Szeptember 13-án iktatták be Márkos Endre taplocsi plebánost nagy ünneppésséggel. Tiszteletére rendezett banketten szép társaság vett részt, pohárköszöntőkben sem volt hiány, éltették az új plebánost a legjobb hangulatban.

— **A trónörökös Romániában.** Ferenc Ferdinánd főherceg trónörökös október 5-én Siniába tervezett látogatása most már egészen bizonyos. A román városban nagyban készülnek a trónörökös fogadására.

— **Kinevésés.** A pénzügyminiszter Szopos Antal csikszentdomokosi lakost a csornai adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjaz gyakoronkká nevezte ki.

— **Házasság.** Biedermann Győző a Gyergyóalfalvi Falpar Részvénytársaság igazgatója, folyó hó 22-én vette oltárhoz Keller Arnold és neje leányát, Arankát.

— **Mihály József Gyergyószentmiklós r. t. város rendőrkapitánya** folyó hó 27-én vezeti oltárhoz László Péter és neje leányát, Marikát.

— **Beszámoló.** Zakariás János, a kovásznai kerület országgyűlési képviselője, szeptember 13-án délelőtti kerületi összehelyén, Kovásznán, beszámolót mondott. Beszédében foglalkozott a parlamenti pártok együttműködésének feltételeivel és hangsúlyozta, hogy a koalíció egy létszám-arányú vagy éppen fuzióról csak akkor lehet szó, ha valamennyi párt rábátyozkodik arra az alpra, hogy az önálló nemzeti bank 1911-ben tényleg felállításra. A beszámoló nagy lelkesedéssel foglalkozott és Zakariás Jánosnak egyhangulag bizalmat szavaztak. A gyűlésen határozattal kimondták, hogy következik, hogy a kormány vegye fel programjába

az önálló nemzeti banknak 1911-ben való megvalósítását.

— **Honvéd lovasár.** Folyó hó 22-én délelőtti tartották meg a helybeli honvédek-lányai udvarán a szokásos őszi lovasárt. Az előállított lovak (mintegy negyven) kedvező fényt vetnek lötenyésztesülk fejlődésére s éppen az ideén elmondhatjuk, hogy a lószorosias eredményével meg lehetünk elégedve. Az előállított lovak közül ugyanis alkalmasnak találta és megvásárolta kilencet, melyek között volt a Mikó Bálinté, László Miklóse, Sándor Gergelyé, Casdó Istváné és Hajnó Ignácé kettő. A sorozó bizottság — úgy látszik — felhagyott régebbi bevett szokásával, hogy vármegyénk legelső lötenyésztesülk legjobb lovat ezután is visszautasítsa. Bizonyára lötenyésztesülk is kedvezőleg hat, mert így tenyésztőink megkapják értékesebb lovaknak a piacot. Az egyégyár átlag 800 korona volt, mi nem mondható túlmagasnak.

— **Tanítók leányotthona.** Szeptember első felében kezdte meg működését az erdélyi-részi tanítóság Kolozsvárt egy nagyjelentőségű és az országban egyetlen kultur intézményével. A „Tanítók Leányotthona” azon célból alakult, hogy a szövetség kötelekebe tartozó tanítóknak, a kolozsvári tanítványok tanuló leányai számára otthon teremtsen, melyben a növendékek a teljes ellátás mellett, gondos nevelést is nyerjenek. Pallos Albert kolozsvári polgári leányiskola igazgatója, az Erdélyi-részi Tanító-Egyesület Szövetségének elnöke pendítette meg az eszmét, a „Tanítók Leányotthonának” megalapítását. 1903. augusztus 8-án 253 korona 58 fillérrel megvette ezen kultur intézmény alapját. Mult év őszén a közoktatásiügyi miniszter a Leányotthon céljaira az országos költségvetésbe állandó segélyként két ezer forintot vett fel. Ezen összeget az eddig begyűlt összeghez csatolva, lehetővé lett a Leányotthon megnyitása és a tanítók leányainak befogadása.

— **Katholikus nagygyűlés.** Szeptember 13-án délután vette kezdetét Budapesten a magyar katolikusok nyolcadik nagygyűlése. Rendkívüli érdeklődés mellett. Az iparcsarnok alig volt képes a megjelent érdeklődőket befogadni. A nagygyűlés akadálytalan lefolyásáról nagyszámú rendőrség gondoskodott. A rendőrség székeségesen is bizonyult, mert a szociálisták erősen készültek a gyűlést követő körmenetet megzavarni és bizonyos nagy karavánt idéztek volna elő, ha a körmenet védelem nélkül lett volna. Így is a bátrabbak rögtönöztek egy kis ellentüntetést, de a rendőrség gyorsan lefűltte őket és a rendőrségre vitte. A nagygyűlést gróf Zichy János elnök nyitotta meg s nyomban átadta a szót gróf Majláth Józsefnek. Majd kezdetét vette a pápa 50 éves papi jubileumának megünneplése. — Dr. Városi Gyula kalocsi érsek méltatta a pápai széklet. — A tulajdonképeni katolikus nagygyűlés 14-én délelőtti kezdődött a városi-igazgatóság iparcsarnokában. 15-én délután 1 órakor a katolikus nagygyűlés tagjai ünnepi lakomát rendeztek. A banketten a gyűlés összes egyházi és világi vezetői tagjai résztvettek.

— **Az erdélyi-részi turókereskedés.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara jelentése szerint a mult évben a turókereskedés határozott fejlődésnek indult. Két régi turógyár (a baróti és nagybaconi) mellett megkét gyár létesült a mult évben, az egyik Marosvásárhelyt, a Magyar Gazdák Értekezési Szövetkezeté, a másik Székelyudvarhelyt betéti társasági alapon. A marosvásárhelyi nagyobb mennyiségben a munkásság gyártotta és szállította uradalmak és erdei iparvállalatok munkásai részére. A mult év egyelőre nem volt a legkedvezőbb. A tartós szárazság csökkentette a tejhozamot. A gazdák is upasztották e miatt juhállományukat és ez ki fog hatni a jövő évre is.

— **Pisztolyparbaj.** Szeptember hó 16-án reggel, Budapest közelében, a cinkotai erdőben súlyos feltételekkel megállított pistolyparbajt vívtak ifj. Jurkovicz Othmár joghallgató és Kerekes Árpád jogszigorló. A második golyóváltásnál Kerekes a jobb vállán súlyosan megsebesült.

— **Az asszony, mint községi bíró.** Egy községben történt meg, hogy beállt egy kérelmező a község házához. Sürgős szüksége volt egy bizonyos bizonyítványra. A bizonyítványt azonban kiállítani nem lehetett, mert úgy a községi bíró, mint a községi albiró távol, a mezőn gazdasági munkával volt elfoglalva. A bizonyítványt kiállítani ki volt állítva, hivatalos pecséttel ellátva, csupán a községi bíró aláírása hiányzott. Törte a fejét a jelenlévő községi esküdt, míg végre megszólalt:

— Teassék csak elmenni a bíró ur házához, az asszony otthon lez, az majd aláírja.

A kérelmező nem sokat gondolkozott, megfogadta a nagy jóakarattal adott tanácsot. A bíróné csakugyan otthon volt s az eléje tett bizonyítványt minden gondolkodás nélkül aláírta.

— **Gazdák figyelmébe.** A m. kir. földmivelségi miniszter legutóbbi megjelent hivatalos lapja, a Földmivelési Értesítő részletes kimutatást közöl az eladásra szánt takarmányokról. E kimutatást minden községi előjáróságnak a hivatalos lappal együtt megküldik. Rend szerint azonban a lapot senki sem olvassa és a papírkosárba kerül. Pedig legutóbbi számunkat körülölr érdekel, mert vármegyénkben

tudva, völeg nagy takarmányhiány van. A kimutatásból olvassuk, hogy a Gyergyóhoz igen közel fekvő Parajd községben beszerezhető első minőségű széna métermázsánként 4 5 koronáért. Ugyazintén az Alsó és Kászon vidékéhez közel fekvő Hétfalu községben nagy mennyiségű széna áll a vevő község rendelkezésére ugyanilyen alacsony áron. Jó tavasz és őszi szalmát lehet kapni métermázsánként 1 korona 40 fillérért ugyanott. Epen ezért felhívjuk gazdánk figyelmét takarmány-szükségleteiknek ez uton való beszerzésére.

— **Sötétség** Mostanában nagy sötétség uralkodik a városban. Csak ritkán jutunk abba a kellemes helyzetbe, hogy utcáinkon egy-két lámpavilágot láthatunk. Vannak azonban városunkban olyan részlet is, hol örökös sötétség uralkodik dacára, hogy a város forgalmába belessenek. Ilyenek az Erzsébet-ut és a vasúti állomáshoz vezető újonnan épült összekötő ut. Ezen a két utcán egyáltalában nincsen lámpa, holott egy gyalgószerrrel, mint kocsival élénk a közlekedés. Azt hisszük, hogy a város nem hoz nagy áldozatot, ha egy néhány lámpa felállításával megszünteti ezt az ázsiai vaksötétséget. Csak aztán gyűjtjük is meg azokat, mert bizony a többiek is ritkán égnek. Ezt pedig az adózó község melett elvárhatjuk.

— **Gazdasági kiállítás.** A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi október hó 10., 11. és 12-én Temesváron a polgári lövöldökertben rendezendő országos jellegű baromfi, házinyul, galamb, bor és gyümölcs kiállításáról szóló tervezeteket a napokban küldte szét az ország baromfitenyésztői, bor és gyümölcstermelőinek. Amint a tervezetből kivehető ezen kiállítás terdjai az idej kiállítások között a legelősbabb és e mellett tömeges állami beavásárlásokról gondoskodás történt, mivel a m. kir. földmivelségi kormányon kívül az aradi jóságigazgató, az állattenyésztési felügyelő-ség és az egyesület is nagyobb beavásárlásokat foglalkoztat.

— **Kolera.** Néhány nap óta a fővárosi lapok sürűn emlegetik ezt a veszedelmes járványt, mely jelenleg Oroszországban szedi áldozatait. Általában Európa egy országában sem terjedne ez a betegség ily rohamosan, mint éppen itt. Oroszország lakóinak nagy számát a szegényebb nepoztály képezi, akik a tisztaság fogalmával sem bírnak. A Vörös Kereszt-Egyesület minden erejét megfeszíti, hogy a járvány terjedését megakadályozza, de hiába, az övintézkedések nem veszik számba és a betegeket nem különítik el. Már hely sincs a kórházakban. Most az iskolákat zárták be, a szegények és az alacsonyabb osztályúak a kórházokba kerültek. A Budapest főváros és a többi nagyobb európai városok megtekintik a marosvásárhelyi intézkedéseket a kolera behurcolásának megakadályozására. Intézkedés történt arra nézve is, hogy minden Oroszországból érkező utast 5-6 napig megfigyeljenek, ennyi körülbelül a kolera lappangási időszaka. Jelenleg meg messze van tőlünk a vesz és remélhetőleg az időnek, ily hamar hűvösre változása, ellenszögül a bajnak.

— **A haditengerészet zászlója.** A közös hadügyminiszterlomban már döntöttek a haditengerészet zászlója ügyében. Az új rendet már a király is jóváhagyta s valószínűleg meg a delegációk összehúlése előtt vagy azzal egyidőben kibocsátják az erre vonatkozó rendeletet. A sokáig húzódo kérdést úgy oldják meg, hogy az eddigi kereskedelmi lobogót megteszik hadilobogónak s új kereskedelmi lobogót rendszeresítenek. A hadihajó lobogója közös lesz. Fele piros-fehér-piros az osztrák címerrel, fele piros-fehér-zöld a magyar címerrel és az apostoli koronával. A kereskedelmi hajó új zászlót kap. A külföldön használni fogja az eddigi közös, piros-fehér-piros és piros-fehér-zöld zászlót címer nélkül, a monarchia két államának határain belül pedig az osztrák hajók a fekete-sárga zászlót, a magyar hajók pedig a piros-fehér-zöld zászlót használhatják.

— **Borvíz-kartell.** Tudvalevő dolog, hogy a borvíz források tulajdonosai a borvíz árak 16-24 fillérig való felemelése céljából kartell kötöttek. A kartellnek azonban előreláthatólag nem lesz meg a kívánt eredménye, mert már a megvalósítás előtt jelentkezett Csikmadaras községe, hogy a közbírtokosság tulajdonát képező és az eddig ismert borvízzel a verseny mindenekben kiálló borvízzel bárkiuek ingyenes használatra bocsátja. Mi mindenesetre szívesen vesszük ezt, csupán abban kételkedünk, hogy Csikmadaras község közbírtokosságának borvíze versenybe a kászonjakabfalvi, repáti, fehérlői és borszéki világhírű borvízekkel. Ha tud versenyezni, akkor egy természeti kincsével gazdagabb a vármegye.

— **Zsákfoltos cemenetel.** Egy szinte hihetetlen hangzó, de teljesen komoly tállalmányról hírt egy angol lap. Egy amerikai cementgyáros különlegesen elkészített cemenetet hoz forgalomba, melyet zsákfoltosra lehet felhasználni. Ezentúl felesleges a lyukas zsákra foltot varrni, mert a farságos és költséges varrást feleslegessé teszi a zsákcement. Ezzel ráragasztjuk a zsákra a foltot és az sokkorta jobban tart, mint a varrott folt. A kereskedő kipróbálta a cemenetet és azt írja, hogy az eredmény meglepő. A költséget a varrás költségének negyedrésze. A cemenetet feloldva hozzák majd forgalomba egy és öt gillónos tartályokban.

— **Pályázat kisipari mintaműhelyek elnyerésére.** A kereskedelemügyi miniszter pályázati hirdetménye: A Székelyföld kisiparának fejlesztése céljából elhatároztam, hogy újabb tíz kisipari mintaműhelyt létesítsek szakmájukban kiváló előmenetelt tanúsító és egyenlőrel teljesen megbízható olyan ifjú székely iparos segédek részére, kik a Székelyföldön végleg letelepedni és iparukat önállóan üzni szándékoznak. A tíz mintaműhely elosztásánál figyelemmel voltam azon szempontokra, hogy azok a már meglévő helyi ipar érdekeit ne sértse, hanem hiányzó, vagy még nem eléggé fejlett iparágak meghonosításával közszükségletet is elégítsenek ki. A tíz mintaműhely közül ipar-nemenként kap: Marosvásárhely: egy vízvezeteki és szerelő műhelyt, egy kőes műhelyt; Szászrégen: egy hentes műhelyt; Székelyudvarhely: egy kárpitos műhelyt és egy fenyőfa kádár műhelyt; Székelykeresztúr: egy paraszti szűcs műhelyt; Sepsiszentgyörgy: egy kályhás műhelyt és egy kocsikárpitos műhelyt; Gyergyó-Szentmiklós: egy fenyő kádár műhelyt; Csikszazereda: egy hentes műhelyt. Állami adomány-képpen kapják a fent elősorolt műhelyek a mintaszertű szerszám és gépfeleszerelést és az ipar megkezdéséhez első szükségletű némi anyagkészletet. K mintaműhelyek odaítélésére pályázatot hirdetek a következő feltételek mellett: 1. Pályázhatnak székelyföldi illetőségű iparos ifjak, kik felszabadulásuk óta legalább öt éven át segédmunkásként állandóan dolgoztak, nagykorúságukat elérték, katonai kötelezettségüknek eleget tettek, vagy az alól mentesítve vannak. 2. A pályázati kérelemhez csatolandó: a) munkakönyv, b) a katonai szolgálati könyv, vagy a mentesítést igazoló okmány, c) a szakképzettséget igazoló bizonyítványok mesterektől és kiállítások okmányok, d) erkölcsi bizonyítvány, és e) orvosi bizonyítvány. 3. A kérvényben a folyamodó részéről leírása kívánatik annak, hogy: a) hol és kinél szabdult fel; b) ismereteinek bővítésére milyen tanulmányutakat tett és c) a mintaműhely elnyerése esetén, milyen munkákat szándékozik különösen előállítani. 4. A mintaműhely felszerelése öt éven át az állam tulajdonát képezi s csak azután, ha az illető iparos a feltételeknek mindenbe megfelel, megvélegesen tulajdonába. Ez idő alatt a mintaműhely odaítélésakor meghatározandó egy vagy több inast köteles tartani és szakmájában kiképezni. 5. A pályázati kérvények a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez címzendők és a marosvásárhelyi állami székelyföldi iparmuzeum igazgatóságához folyó évi december hó 31-ig küldendők. Budapest, 1908. évi július hó 21-én. Kossuth, kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

— **Kenyér- és szállítás.** A m. kir. kolozsvári VI. honvéd kerület hadbizottsága által folyó évi 4220-1908 szám alatt kiadott hirdetményből, az alább megnevezett állomásokon elhelyezett m. kir. honvéd csapatok részére 1909. év január hó 1-től 1909. évi december hó 31-ig terjedő időre szükséges kenyér- és szállításának nyilvános verseny-tárgyalás való biztosítása iránt. A verseny-tárgyalás megtartatik és pedig: Kolozsvár, Nagy-Enyed és Décs állomásokra nézve Kolozsvárt folyó évi október hó 15-én d. e. 9 órakor a kerületi hadbizottságnál. — Marosvásárhely és a sátortúrbor, Beszterce és Szamosújvár állomásokra nézve Marosvásárhelyen folyó évi október hó 8-án d. e. 9 órakor, a 22. honvéd gyalogezred kezelő bizottságánál. — Nagyszeben, Déva és Erzsébetváros állomásokra nézve Nagyszebenben folyó évi október hó 6-án délelőtt 9 órakor, a 23. honvéd gyalogezred kezelő bizottságánál. — Brassó, Fogaras, Kézdivásárhely és Csikszazereda állomásokra nézve pedig Brassóban folyó évi október hó 13-án délelőtt 9 órakor, a 24. honvéd gyalogezred kezelő bizottságánál. — A nyilvános ajánlati tárgyalásokon csakis írásbeli ajánlatok fogadtatnak el, az ajánlattal a banatpénz — amely a kereseti összeg öt százalékából áll, — külön lepecsételt boríték alatt a kitűzött nap óráig a tárgyaló bizottsághoz bejutandó. Az ajánlati tárgyalásra nézve a szállítási feltételek füzetében foglaltak irányadók. A szállítási feltételek füzete a honvédkerület hadbizottságánál, a honvéd ezredek kezelő bizottságánál, valamint a honvéd állomás parancsnokságoknál, helyben a zászlóalj kezelő tisztirodában a hivatalos órák alatt bár ki által betekinthetők. E feltételek füzetnyomatvány példánya, a honvéd kerületi hadbizottságtól teljesen ingyen, ármentérisés nélkül kérelmezhető.

— **Nyilvános nyugtásás.** A felsziki egyetem estélyen a következő felülfizetések történeti: Mihály Gergely 20 kor., Dr. Székely Manó, Sófalvi József, Hankó Antal, Antal Aron, Balázs János, Péter József vednökök 10-10 kor., Orbán József 5 kor., Veres Árpád, Bíró Imre, Ferencz János 2-2 kor., Izák Antal, Vörzsák Antal, Bartha István, N. N., Szócs Ágoston, Pálcsi János, Palánca Sándorné, Baka László 1-1 kor., Antal János 40 fillér. Ez estélyi tiszta jövedelme 50 korona volt, mely a megyei árvaalap javára fordítottat.

— **Megjött már a legamatosabb édes must,** mely kapható özv. Karda Lajosné előnyösen ismert borkimérésében Csikszazeredában.

— **A vidéki hírlapirás köréből.** „Krdélyi Ujság” cím alatt egy új napilap indult meg Kolozsvárt, Herceg Jenő régi hírlapíró szerkesztésében és kiadásában.

